

»So cimbele

žmetne?«

STR. 3

Skupna
mladinska

priloga

STR. 4

Porabje

ČASOPIS SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Monošter, 29. novembra 2012 ☼ Leto XXII, št. 48

MINISTRICA LJUDMILA NOVAK NA OBISKU V PORABJU

Predsednica NSi in ministrica za Slovence v zamejstvu in po svetu *Ljudmila Novak* je 22. novembra obiskala Porabje, kjer so jo predstavniki slovenske narodnostne skupnosti podrobno seznanili z aktualnim položajem in odprtimi vprašanji delovanja narodnostnih institucij. Gostitelj, generalni konzul RS v Monoštru *Dušan Snoj*, se je ministrici zahvalil za pripravljenost, da prisluhne Porabcem in njihovim težavam. *Martin Ropoš*, predsednik DSS, je najprej spregovoril o problemih, s katerimi se krovna organizacija srečuje po prevzemu narodnostnih šol v upravljanje. Dogovori z Budimpešto so sicer sklenjeni, pogodbe podpisane, le obljubljenih finančnih sredstev ni od nikoder. Če pomislimo, da je gornjeseniška šola pred tremi leti dobila 29 mio. forintov dodatne podpore, potem pa vsako leto manj, do letošnjih 19 mio., je stanje zaskrbljujoče. Tudi glede *Radia Monošter* niso izpolnjene finančne obljube, DSS pa za svoje delovanje – kljub zakonski obvezi, po kateri je morala ustanoviti Urad in zaposliti dodatne ljudi – že 7 let iz Budimpešte dobiva enako vsoto za delovanje na letni ravni. Problemi so tudi s financiranjem monoštrskega slovenskega muzeja. Nadaljeval je *Jože Hirnšek*, predsednik Zveze Slovencev, in izpostavil problem nove madžarske volilne zakonodaje, ki je predstavnikom slovenske skupnosti dokončno zaprla vrata

Pogovori med ministrico in predstavniki Porabskih Slovencev so potekali na generalnem konzulatu, (z leve) generalni konzul *Dušan Snoj*, ministrica za Slovence v zamejstvu in po svetu *Ljudmila Novak*, predstavnik Urada *Rudi Merljak*, vodja Sektorja za Slovence v sosednjih državah, in *Breda Mulec*.

Ministrica v družbi sodelavcev uredništva slovenskih oddaj

Parlamenta, kljub povsem drugačnim obljubam aktualne vlade. Prav tako še uradno ni rešeno sofinanciranje Slovenskega doma v prihodnje – kljub spet obljubam madžarske stra-

ni, da bo. In zgodba o cesti med *Verico* in *Gornjim Senikom*? Ker ni dorečena, bi morda lahko priredili svečan izkop tistega slavnega temeljnega kamna... Avtorica tega zapisa sem se

di diplomanti npr. slovenskega jezika in delovali – po dogovoru s šolami in odgovornimi – v porabskih šolah (kot izvajalci različnih dejavnosti za učence, sodelavci učiteljev, predvsem pa naravni govorci slovenskega jezika). Seveda pa bi pomoč najmanj dveh učiteljev asistentov iz Slovenije, ki bi jo sistemsko uredilo šolsko ministrstvo, bila še naprej aktualna, saj je za šole izrednega pomena.

Po pogovorih je na Generalnem konzulatu bila še manjša slovesnost – ministrica *Novakova* je v imenu Urada podelila priznanje sodelavcem manjšinske TV-oddaje *Slovenski utrinki* ob 20. obletnici ustvarjanja oddaje in jim čestitala za pogum in pokončno držo pri vztrajanju, kljub včasih težkim trenutkom.

Na delovnem kosilu v *Hotelu Lipa* so se visoki gostji iz Slovenije pridružili še nekateri predstavniki porabske šolske, medijske in kulturne sfere in v prisrčnem vzdušju spregovorili o položaju dejavnosti, s katero se ukvarjajo. Na poti v Slovenijo pa je ministrica obiskala še nastajajočo vzorčno kmetijo na *Gornjem Seniku*, enega od številnih projektov zelo dejavne porabske Razvojne agencije Slovenska krajina.

Verjamemo, da bodo sporočila četrtkovih konstruktivnih pogovorov ministric *Novakove* v Porabju dobra osnova za pogovore in reševanje/rešitve porabskih problemov na najvišji, meddržavni ravni.

Valerija Perger

najprej zahvalila ministrici za zagotovitev sredstev za financiranje dela učiteljice asistentke do konca koledarskega leta in izrazila bojazn, kako bo s tem, ko naj bi – po zagotovilih resornega ministra *Žige Turka* – dejavnost prevzelo *MIZKŠ*. Ministrica *Ljudmila Novak* je poudarila, da bodo aktualne porabske probleme vključili v izhodišča za pogovore med predsednikoma vlad, *Janezom Janšo* in *Viktorjem Orbánom*, ki bodo v *Ljubljani*. Zagotovila je pomoč in podporo Slovincem v Porabju tudi v bodoče. Ker bi Urad želel aktivno kaj prispevati k razvoju in ohranjanju jezika v šolah, se dogovarjajo za razpis zanimivega projekta, kamor bi se lahko vključili mla-

NA TRGU KULTURE: MUZA LJUBEZENSKE IN EROTIČNE POEZIJE

Preden o podrobnostih, tale osebni nedeljski vtis po petkovem odkritju spomenika *Erato - muze ljubezenske in erotične poezije*: ker je malo po opoldnevu posijalo prijetno jesensko sonce in obsijalo Trg kulture, se mi je ponudila odlična priložnost za dobro fotografijo spomenika. Ob njem sem srečal skupino mladih deklet in fantov okoli trideset let in manj, večina jih je bila iz Sóbote in so imeli v gosteh prijatelje iz Celja. Ko sem jih, se razume, povprašal, kakšen se jim zdi spomenik, so obiskovalci iz Celja zatrdili, da jim je všeč, res všeč, Sobočanci so menciali in ena izmed deklet je odkrito rekla, da ji zadeva ni všeč. Na vprašanje, zakaj ne, je povedala, da bi govorila predolgo, če bi pojasnila svoje občutke... Sem pa te nedelje srečeval ob spomeniku številne mlade in starejše obiskovalce, ki so si kip oziroma likovno stvaritev ogledovali, med njimi sta bila, ne skupaj, ampak ločeno, dva znana akademska slikarja. Enega sem poskušal ustaviti in z njim poklepetati, pa je odmahnil z roko nekako omalovažujoče rekoč: »*Takšni ste, pesniki...*«. Spomenik ima - svoje - privržence in tiste, ki jim ni všeč. To se mi zdi dobro. Ta uvod pa tudi zato, ker je nastajanje spomenika, na osnovi nepopolnih skic, spremljala kopica strokovnih in manj strokovnih kritik, ki so pretežno zavračale videno, razen književnika Ferija Lainščka, ki je avtorico in kulturni projekt s posebnim pismom javnosti argumentirano podprl. Zdaj k pomembni pridobitvi v Murski Soboti, odkritju prvega spomenika od devetih v nizu *Sledi panonskih*

muze, ki ga je v bronu ustvarila Sobočanka, akademska slikarka in kiparka Irena Brunec - Tebi, ponosna na svoje mesto. Umetniško društvo *Bronos* je v sodelovanju z mestno občino v program Evropske prestolnice kulture Maribor, kjer je Murska Sobota partnersko mesto, prijavilo projekt *Sledi panonskih muze*. Projekt je vodstvo EPK sprejelo in prvi spomenik

Slavnostna govornika sta bila programski direktor EPK Mitja Čander in župan mestne občine Anton Štihec, ljubezenske pesmi so ob glasbeni spremljavi Dejana Berdena brali Robert Titan Felix, Milan Vincetič, Štefan Kardoš in Feri Lainšček, nekaj pesmi sta zapeli Dorina Gujt in Klaudija Vrečič. Mitja Čander je povedal: »*Prepričan sem, da EPK*

in Slovenije. Tudi tukaj, če smo odkriti in brez dlake na jeziku, so se zvrstili različni pogledi in različna mnenja. Sam osebno sem vesel, da je Sóbota po več kot šestdesetih letih dobila v vsakem pogledu ambiciozno skulpturo, in vesel sem, da se tokrat za razliko od predhodnih priložnosti nismo sprli zaradi ideoloških, ampak zaradi

današnji čas, sedanje dogodke in zgodbo, kot si jo je zamislila Irena Brunec - Tebi.«

Erato - muzo ljubezenske in erotične poezije je predstavila avtorica: »*Muza Erato se je v čast in slavo vsem pomurskim pesnikom ljubezenske in erotične poezije leta 2012 materializirala na Trgu kulture v Murski Soboti. Njim v spomin in mladim rodovom v spodbudo je posvečen najnovejši spomenik; izdelan je iz kompozicije sedmih večjih bronastih elementov, pritrjenih na betonski podstavek kvadratne oblike. Na njem so v stilizirani obliki petih odprtih bronastih knjig zapisani verzi pred nekaj leti umrlega pesnika, pisca humoresk in prevajalca Jožeta I. Olaja: Daleč je, daleč je tisto. Daleč od tod, daleč od vsepovsod... Erato v Murski Soboti s svojo očarljivostjo in pozitivno naravnano miselnostjo presega provincialne razsežnosti in se z univerzalno simbolično postavlja na svetovni umetnostni zemljevid... Minervina sova na rolki se je pripe(lja)la na podstavek, da bo razsvetljevala vse, ki so postavitvi spomenika nasprotovali.*

ERATO - muza ljubezenske in erotične poezije je postavljena v letu 2012, glede na namen spomenikov pa tudi za leto 2112 in še za pozneje. Če gledamo muzo, vidimo podstavke z motivi oblakov, laboda, ki med drugim simbolizira čistost, na višjem podstavku citre, katerih ročaj je preoblikovan v štorokljino glavo, nihaji strun so pretopljeni v vodno valovanje Mure, po kateri se imenuje moja rodna pokrajina (I. Brunec). Voda valovi, kot valovi zvok instrumentov in občutkov, ko ponotranjimo pomen ljubezenske poezije domačih pesnikov.

Erato - muza ljubezenske in erotične poezije je postavljen in odkrit na Trgu kulture, ob Galeriji in Pokrajinski in študijski knjižnici. Njegova cena je 85 tisoč evrov, denar sta prispevala EPK in mestna občina Murska Sobota. Kdaj in natančno kje bo postavljenih ostalih, zdaj predvidenih še osem muze, ni mogoče napovedati tudi zaradi denarja, ki ga bo potrebno zagotoviti za projekte.

V petek (16. november) pozno popoldne se je na Trgu kulture zbrala množica obiskovalcev, ki so spremljali ceremonial odkrivanja spome-

predstavlja pomemben impulz za celotno regijo in vsa partnerska mesta, da nas je nekako prebudila v glavah, da smo sposobni bolj dinamičnega razmišljanja... Postavljanje nove skulpture v prostor je bilo vedno problematično, vedno je sprožalo dvome, večne polemike. Spomnimo se samo Prešernovega kipa in njegove muze na ljubljanskem Tromostovju. Zgodovinski spomin beleži številne spore ob postavitvi skulpture, ki danes predstavlja eno pomembnejših simbolnih točk Ljubljane

estetskih vprašanj.« Mitja Čander je dodal, da je dobro, če je tak spomenik na javnem prostoru tudi zato, ker bo lahko za ustvarjalno vzpodbudo bodočim generacijam.

Župan mestne občine Anton Štihec je dodal: »*Odkrili smo spomenik, ki bo obeleževal Trg kulture za celo mesto. V mestu zadnjih 60 let nismo postavili večje javne skulpture, zadnji je bil kip narodnemu heroju Štefanu Kovaču - Marku. Takratno odkritje je simboliziralo tedanji čas, ta skulptura obeležuje*

Pri tem naj ji pomaga verz, ki ga je napisal Feri Lainšček: Ni seglo mesto do oblakov, zato ne ve za svojo majhnost.

Avtorji knjige, ki bo izšla ta mesec, so: Irena Brunec - Tebi, dr. Sandi Sitar, Franci Just in mag. Franc Kuzmič, ki piše o poeziji in med sodobnimi pesniki omeni Branka Šomna, Jožeta Olaja, Ferija Lainščka, Milana Vincetiča, Roberta Titana Felixa, Ernesta Ružiča in Tineta Mlinariča.

ERNEST RUŽIČ

«So cimbale žmetne?»

Pred par lejtami mi je edna slovenska padaškinja pravla, ka v Sloveniji dosta vse fele muzike geste, poglednimo na priliko Prekmurje, gde špilajo na cimbale tō. Tau je rejsan istina, moja kolegjarca pa je venak nej

za šaulo, leko pa samo frtau od nji gorvzememo. Pridejo z Goričkoga, Lendave, Radgone ali celau s Slovenske Bistrice« - je tapravo ravnatel pa cūjdau: »Prihajajo zavolo dobri škonikov pa zavolo

pa tapravo, ka so ga pri folklori pa ništerni stariši prosili, aj začne včiti mlajše. Pri folklori so vsikdar nūcali nekakoga za sprevarjanje pa je malo cimbalistov bilau. »Začno sem včiti doma, Danina Kolariča pa Anjo Srako. Sledik sem včiu v Velkoi Polani prejk Javnoga sklada RS za kulturo. Zdaj pa sem že šest lejt tū na böltinskoj šauli.«

Kak na drūgi programaj šaule, pri cimbalaj ranč tak najdemo učence s cejloga Pomurja pa eške dale. Mlajši se zvekšoga začnejo včiti s sedmimi lejtami. Tak smo leko poslušali mladoga pojbiča Luko Vegiča, šteri se je pri svoji 12 lejtaj že pet lejt včiu igrati na te inštrument. »Cimbale so mi fejst zanimive pa se mi je fanj včiti. Na glasbeni vōraj se včim igrati z nauulinov, dostakrat sprevarjanje tō. Učenci mamoo edno bando, štera se zove Prekmurska banda, v šteroi igramo prekmurske pesmi na vse stare inštrumente s té krajine« - nam je tapravo mladi majster, šteri je s svojim profesorom tak tō igro, ka sta dva na edne cimbale špilala (eden s té kraj, drūgi z ov kraj). »Tau

strani pa sprevarja.

Med učenci smo leko najšli vōzraščeno žensko, štera se je komaj pred par mejesecami začnila včiti pa že lepau zaigra pesem »Marko skače«. »Zatok se mi tau vidi, ka so cimbale stari prekmurski inštrument. Pa tūdi stare prekmurske pesmi mi je najlepše čūti, če je sprevarjajo cimbale« - je povōdala

cov Andina Sobočana. Po sedmi lejtaj včenja ga je profesor že pūsto na njegvo lastno paut, Kolarič pa dostakrat prejkspiše popularne pesmi (na priliko Kreslinove) na cimbale. »Biu sem na ednoi veselici, gde je špilala Marko banda, pa sem tam vūdo cimbale. Zagledno sem ji pa so me brigale. Sem se vseu za cimbale pa začno

Andi Sobočan: »Aj gorostane lejpa tradicija«

znala, ka so cimbale stara vogrska muzična šker, pa so prejk Madžarov v krajino pri Mūri prišle. Bilau je več pravi majstrov inštrumenta v Prekmurji, v ednom cajti pa je bilau nevarno, ka staro znanje leko vōmrgē. Zatok so se na Glasbenoi šauli Böltinci (nej daleč od Murske Sobote) odlaučili, ka do včili igranje na cimbale tō.

V veukoi vesnici Böltinci je vsikdar dosta mužikašov bilau pa majoo edno več kak 70 lejt staro folklorno skupino tō. Mlajši so se včili igrati od starejši, depa prava šaula je bila samo v Soboti. Po denacionalizaciji, privatizaciji je fara v Böltinci dobila nazaj peneze pa napravila dom za starejše. »Lidgé so faro šimfali, ka vse za stare dela, za mlade pa nika nej. Župnik je te dau idejo, ka pa če bi meli eške glasbeno šaulo. Mlajšov je dosta pa smo meli župnijski orkester tō« - je od začetkov povōdo ravnatel šaule Matej Zavec pa eške povōdo, ka pri nji včijo na priliko fude pa gombaste fude, klavir pa orgole, klarinet pa flavto, saksofon pa trbūnto. Gda smo tam ojdli pa smo vidli, kak so mlajši igrali eške na bobén, gitaro, mlade deklee pa so spoj lepau spejvale v mlaščem zbori.

»Dosta mlajšov se zanima

inštrumentov, štere indri ne včijo. Za potrejbe soboške pūšpekije včimo na priliko cerkveno muziko tō, mi smo pa edina glasbena šaula v Sloveniji, gde se leko vči na cimbale.«

Andi Sobočan, šteri je škonik za cimbale na etoi šauli, je poznani po cejlom Prekmurji pa eške več, po cejloj Sloveniji. Igra vkūper z domanjo Marko bando, depa z

Mlajši se začnejo včiti s sedmimi lejtami

Vladonom Kreslinom ga leko tō dostakrat vidimo špilati. »Včiti sem se začno pri znanom majstri Miškoni Baranji. Te je eške bilau 6-7 cimbalistov, vsi starejši možakari. Gda so spomrli, sem nekaj časa austosam, samo cimbalist vogrski korenjē Adam Biček je eške igro« - je povōdo Andi Sobočan

sva si mūva z Miškonom Baranjo vōzmislila. Gnauk sva pri njem igrala, pa je nekak pravo: oba špilajta! Pa sva probala, pa se je fajn čūlo. Vsikdar tō nega dvauje cimbal« - je idejo raztomačo Andi Sobočan. Tisti, šteri naaupek stogi, more naaupek brodit pa igrati melodijo, tisti na »pravooj«

»S té kraj pa z ov kraj« - cimbale po prekmurski

Ksenija Bakan Zver pa eške vōvodila: »Nej je tak na leki, kak od zvūna vōvidi, bole bi pravla, ka je žmetno. Depa vūpam, ka mo se ge tō gnauk cūjnavčila.«

»Prvo leto, gda se stoj nutpíše na glasbeno šaulo, eške ne tanačivam, ka bi kūpo cimbale. Nejso fale. Prvo leto se včimo, kak trbej rauke pa palice držati pa gde so toni na cimbalaj. Ležej pa je meni včiti, kak pa popravlati. Ka če bi se uni doma naaupek navčili, bi meni dosta žmetnej bilau popravlati tisto« - je od začetkov tapravo škonik Andi Sobočan. Od drūgoga leta dale pa má prej že skoro vsikši doma cimbale, se vej, ka nūcane.

Cimbale se leko kūpijo na Češkoo ali na Vogrskom, učenci se pa dostakrat včijo iz madžarski nautlinov. Šaularge se med včēnjom navčijo dosta madžarski pesmi tō, depa zvekšoga takše, štere so inda igrate bande po Prekmurji. Zvekšoga so tau takzvani halgaton pa čardaši. Pri nas na Vogrskom, v Monoštri pa je letos aprila gorstaupo mladi cimbalist Dani Kolarič, šteri je biu eden od prvi učen-

nika po vūvaj igrati. Drūgi lidgé so me vidli pa pravli: ti bi leko biu dober cimbaláš. Mi tebe navčimo, ka mo gordržali tau tradicijo.«

Gestejo večfele cimbale, strun (húrok) majoo od 123 do 137. Ene so menjše, drūge pa vekše, depa ovaški razloček tō geste med njimi pa drūgimi škerami. »Na gitari dé rauka lejvopravo, pri ništerni inštrumentaj pa naprejnazaj. Pri cimbalaj pa je tak: rauka dé lejvopravo pa naprejnazaj. Toni so nej po redej, vsikša oktava je ovak naštimana« - je raztomačo škonik Sobočan pa pravo, če cimbale dosta z mrzloga na toplo vlačimo, se leko razglasijo. Štimanje pa te leko trpi 1,5-2 vōri.

Na böltinskoj šauli májo vsikdar 7-8 učencov, ka se včijo igrati na cimbale. Na gnauk pa se s profesorom vči samo eden učenec. Na šauli bi radi, če bi s kem več lüstva dobilo volau za včenjē toga lejvoga, staroga inštrumenta, če rejsan goslarge radi povejo vic: »So cimbale žmetne?« »Ja, stau kil!« »Nej tau, če se je žmetno navčiti...«

-dm-

OD SLOVENIJE...

Vlada se bo prevažala tudi s falconom

Nesojeno vladno letalo falcon, ki ga je vlada neuspešno prodajala več let, bo postalo del slovenske vojaške letalske flote in se bo uporabljalo tudi za prevoz najvišjih predstavnikov države. Minister za obrambo Aleš Hojs je pojasnil, da bo falcon z novim letom postal del flote Slovenske vojske (SV) in bo preregistriran v vojaško zračno plovilo. Ministrstvo za obrambo pa namerava falcona uvrstiti v Natov program ATARES, kjer ima SV že nekaj svojih helikopterjev. Letalo bodo lahko uporabljale vse članice Nata, letalo pa se bo upoštevalo v nabor prispevka Slovenije Natu, zaradi katerega bo Slovenska vojska lahko izkoristila transportna letala za prevoz na Kosovo ali v Afganistan. Po Hojsovih besedah se bo letalo lahko še vedno uporabljalo v državne namene, kar pomeni, da bodo letalo lahko uporabljali predsednik republike, predsednik vlade, ministri in drugi, ki bi bili do tega upravičeni. V zvezi s tem pa bodo pripravili podrobna pravila.

Vlada s tožbo zoper odločitev Evropske komisije

Vlada bo na Splošno sodišče v Luxembourg vložila tožbo zoper odločbo Evropske komisije (EK), po kateri bi moral Elan vrniti 10 milijonov evrov državne pomoči iz naslova dokapitalizacije leta 2008. EK je na podlagi pritožbe nemškega proizvajalca smuči Marker Volkel International izvedla postopek presoje dokapitalizacij Elana v letih 2007 in 2008 - vsake v višini 10 milijonov evrov. Odločila je, da prva dokapitalizacija iz leta 2007 ne predstavlja državne pomoči, ker je bila izpeljana po principu zasebnega vlagatelja, druga dokapitalizacija Elana iz leta 2008 pa po njihovem mnenju ni sledila principu zasebnega vlagatelja in ni skladna s pravili za reševanje in prestrukturiranje, zato mora Elan 10 milijonov evrov skupaj z obrestmi vrniti. Država lahko zoper sklep EK v dveh mesecih vložiti tožbo na Splošno sodišče v Luxembourg, kar je Slovenija tudi storila.

Djesenski programi Drštva porabski slovenski penzionistov v kejpaj

Prejdnja enoga tala monošturski penzionistov Aranka Schwarcz je letos 22. septembra pá vküper sprajla svoje pevke pa drüge penzioniste s predsednicov Elviro Mešič na trgategv doma na svoji gazdiji. Istino, ka je pauva skur menja bilau kak nas, depa zatoga volo je nas glava nika nej bolelja pa nam dobra vola spoj nej sfalila, ranč tak kak vertinjino lajnsko črno vino za prvi klas.

17. oktobra je predsednica dröjštva Elvira Mešič s svojim možaum Ferijom vküp napelala delo na njivi za penzioniste v Trauščaj. Na pozvanje predsednice je bogati porabski kukarčin pauv leko spozno predsednik DU Šalovci-Hodoš tü. Za nas gora njane kukarcine vlaté so nas že poklünčnjano čakale na bildjaj kak Odréšenika, aj se one s svojo zlatožonto farbov že tü doma v kukarčnom goréni leko smejejo svojomi verti. Vertinja je nagnauk dva programa vöspelala, presenetila (meglepett) nas je z velki piknikom tü pa tau z dobre vaule.

V Slovenski vesi je prejdnja enoga tala penzionistov Kata Nemet tü dočas špekulerala, ka si je tü ziskala verta, gde smo tü leko brali kukarco. Pozvanje Kate so zvöjn domanji Slovenčarov eške dobile ženske, štere z njauv vküper plešejo v folklori pri Slovenskoj zvezi. Lejpi pa menje lejpi pauv smo flajnsno dola polomatali verti Domiteri, ka nas je že mlada vertinja kumar čakala v krčmej, stero smo skur napunili. Lejpo priliko smo meli zatau tü, ka smo vsi vküper pozdravili 75. rojstni den Majčina Antal.

Srečanje penzionistov na konci leta v Slovenskom daumi, gda je vküper svetilo pa se veselilo prejk 130 lidi. (Več od toga programa v naslednji številki novin.)

Velko hvalo pa pohvalo so vrejndne vse vértinje, stero so se brigale za té male, depa fejs potrebne pa fontoške programe pri drüštvi penzionistov. S tejm pomagajo gora držati staro indašnjo paversko delo, dobro, veselo dröjžbo napelajo vküper, lüctje z dobrim, toplim srcaum prijejo gora pa se vöpokažejo kak trno dobre porabske vertinje tü.

Klara Fodor

Seja Sveta Vlade RS za Slovence v zamejstvu

Na povabilo predsednika Vlade RS in predsednika Sveta Vlade RS za Slovence v zamejstvu Janéza Janše je v sredo, 14. novembra 2012, v Ljubljani prvič v novi sestavi zasedal Svet Vlade RS za Slovence v zamejstvu. Njegovi člani so predstavniki organizacij avtohtone slovenske narodne skupnosti v Avstriji, Italiji, na Madžarskem in Hrvaškem. (Porabje zastopata predsednika krovnih organizacij, Jože Hirnók in Martin Ropoš.) Svet je razpravljajl o ključnih problemih, s katerimi se srečujejo avtohtone slovenske narodne skupnosti v sosednjih državah.

Prav tako je razpravljajl o izhodiščih za delovanje Sveta Vlade RS za Slovence v zamejstvu v novem mandatu. Na seji Sveta je tekla razprava še o novih izzivih in prioritetah sodelovanja med Slovenijo in avtohtono slovensko narodno skupnostjo v sosednjih državah. Člani Sveta so se zahvalili slovenski vladi za aktivno in vztrajno podporo njihovim prizadevanjem v matičnih državah za ureditev položaja ter zagotovitev systemskega financiranja. Strinjali so se, da bo skupni kulturni prostor tudi dejansko zaživel, če si bomo vsi skupaj prizadevali rešiti preostala odprta vprašanja med Slovenijo in sosednjimi državami, ki se nanašajo na položaj avtohtone narodne skupnosti. Naslednji pomemben korak je nadgradnja tistih politik in strategij, ki bodo kos novim izzivom na področjih kulture, jezika, znanosti, gospodarstva, športa, medgeneracijskega sodelovanja, mladih ter čezmejnega sodelovanja, še posebej v povezavi s koriščenjem evropskih sredstev in so-

delovanjem občin. Predstavniki avtohtone slovenske narodne skupnosti v sosednjih državah so posebej izpostavili, da je najboljša oblika podpore uspešen razvoj Republike Slovenije.

Predsednik Vlade je poudaril, da si Vlada RS preko Urada za Slovence v zamejstvu in po svetu ter preko aktivnosti različnih ministrstev in vladnih služb prizadeva za oblikovanje trdne vezi med matično državo in Slovenci v zamejstvu. Delo je usmerjeno v razvijanje skupnega slovenskega prostora, ohranjanje slovenske identitete, jezika, kulture in kulturne dediščine, kakor tudi

v spodbujanje sodelovanja na področjih, kot sta znanost in gospodarstvo. Pozdravil je ugotovitve članov sveta, da na obmejnem območju narašča interes za učenje slovenskega jezika.

Dogovorili so se, da bodo na naslednjem srečanju posebno pozornost posvetili razpravi o možnostih za razvoj novih oblik konkretnega sodelovanja v okviru enotnega slovenskega kulturnega prostora. Te še zlasti omogočajo nove okoliščine, povezane s čedalje lažjim premagovanjem ovir, ki so jih nekoč predstavljale geografske, tehnološke, administrativne in druge omejitve.

Po končani seji je bil za člane sveta še sprejem pri ministrici Ljudmili Novak, kjer je poudarila, da danes ponovno uresničujemo željo in zamisel po ustvarjanju enotnega kulturnega prostora. Ministrica je izrazila zadovoljstvo nad sejo ter poudarila pomen skupnega sodelovanja za uresničitev zadanih ciljev.

(Urad za Slovence v zamejstvu in po svetu)

Pismo iz Sobote

Sou pa cuker

Pravijo, ka delo dela človeka krepkoga. Pravijo tou tō, ka sto ne dela, aj ne gej. Pravijo ranč tak, ka brezi dela nega jela. Tou nika drugo ne znamenüje, kak samo tou, ka človek mora delati, ka si pejneze za gesti prislüži. Ge tou dan valati, depa! Depa, vse bole tak vōvidi, ka vse več mo delali, vse menje mo si leko gestija küpili. Delo je vse menje vrejdnó. Pomalek samo eške tou ostane, ka je delo za norce. Takšo se tō guči.

»Za koga mo pa delo?!« se je eto trno svado eden moj poznaneec. »Vej pa več delam, menje prislüžim. Bole mo doma gabele kumas držo pa čako, aj tej lagvi časi taminejo. Vej pa gestejo takšni, ka vcejlak nika ne delajo pa več pejnez majo, kak mo je ge emo, če bi dvestou lejt delo.«

»Ja, eške kaj!« se je gor vužgo krčmar Pali. »Če do vsi tak brodili kak ti, sto de pa k meni pejneze noso? Ha, kak takšo leko gučiš? Ge na nikoj pridem.«

»Ranč tak, kak praviš, Pali!« je po stoli vdaro avtomehanik Karči. »Če nede pejnez, kak meni plačajo popravlanje avtonov, ha? Lidge, vej pa norije ne gučte!«

»Po takšnom ge leko krüj pa mlejko, olaj, pralni praj pa vse drugo ta ličim, če niške več nede kipüvo,« se je zgloso eške bautoš Berto. »Te ge tō nika ne prislüžim, če niške nede več v bauto ojdo.«

»Na, dun vam glave delajo,« je grato veseli poznanec. »Tak več niške nede nika delo, ka več nede pejnez. Vsi mo leko gabele kumas držali. Po tejn do si naše prejnje glave začnole broditi, ka je tak nikak nej vredi, kak je zdaj gé. Na, ste vidli, ka tak trbej naprajti, pa uni brž na tou gora pridejo.«

Brodili so pa li brodili, spili eške kakši špricer ali dva, tadale gučali od dela pa nejdela, od pejnez pa od malo pejnez. Eden možakar tam skraja pa je cejli čas biu vcejla tüüma. Edeno rejč je nej pravo, dokejč se je nej zgloso.

»Vejte, prav mate eni pa drugi. Depa, ge mam edno boukšo idejo. Tou sam že na svoji ženi sprobo, gda je na norije brodila. Vsi pa znamo, ka naši prejnji tō bole od sumarije brodijo, kak pa od kaj čednoga. Pravite, ka je delo vse bole pa vse bole zamanjsko. Ge bi našim prejgnjim na sto vküper zmejšo sou pa cuker. Po tejm bi njim zapovedo, aj tou preberejo. Zrno po zrno cukra na en kraj pa zrno po zrno souli na drugi kraj. Pa po tejm, gda vse preberejo, bi njim znouva vse vküper zmejšo pa aj tadale preberajo. Tak dugo aj preberajo, ka do enjali na sumarije broditi pa do rejsan vpamet vzeli, ka je gé zamanjsko delo.«

Tak je povedo možakar, drugi pa so ga z debelim gledali.

»Si brodiš, ka tou kakšen hasek ma?« je pito Pali.

»Kak bi nej melo? Po tejm, gda je moja žena preberala sou pa cuker, več na nikšne sumarije ne brodi. Tak je gé vrla, ka takšna eške nej bila. Dajte si valati, ka bi takše delo naše prejnje tō k pameti spravilo. Uni si brodijo, ka velko delo delajo, mi vejmo, ka je tou trno zamanjsko delo, vej pa nam je vse bole lagvo. Trbej njim pokazati, ka geste eške eno bole zamanjsko delo.«

»Sto pa bi njim té cuker pa sou vküper zmejšo?« je pito Karči.

»Tou pa je že vcejlak drugi problem,« je pravo možakar, mi pa smo začnili broditi, sto bi biu tak koražen.

Miki

... DO MADŽARSKE

Parlament debatiral o romskem vprašanju

20. novembra je v madžarskem parlamentu bil t. i. debatni dan o romskem vprašanju, katerega pobudnik je bil poslanec FIDESZ-a Flórián Farkas, tudi sam pripadnik romske manjšine, obenem predsednik romske organizacije Lungo drom. Farkas je izpostavil, da so največji poraženci tranzicije bili prav Romi, greh socialno-liberalnih vlad pa je, da so Romi postali, tudi zaradi privatizacije, odvečna delovna sila, se navadili, da se preživljajo iz podpor in socialnih transferjev, tako nimajo niti minimalnih možnosti za družbeno in gospodarsko napredovanje. »Romsko vprašanje je preveč pomembno, da bi ga zaupali le Romom, in veliko bolj pomembno, da bi same Rome izključili iz njegovega reševanja,« je povedal minister za človeške vire Zoltán Balog. Največji problem je, da eni debatirajo o Romih le v zvezi s kriminalom, drugi jih pa obravnavajo kot žrtve sedanjih procesov. Vlada zavzema svoja stališča med devema skrajnima točkama.

Debate o romskem vprašanju se je udeležila le tretjina poslancev parlamenta.

Stranka LMP se ne bo pridružila gibanju Skupaj 2014

Zelena Stranka LMP je na svojem kongresu prejšnji konec tedna zavrnila možnost, da bi se pridružila gibanju Skupaj 2014, na čelo katerega je stopil prejšnji premier Gordon Bajnai. 84 delegatov je bilo proti pridružitvi, 77 jih je glasovalo za. Stranka sicer ne izključuje sodelovanja z omenjenim gibanjem, le ne bi se mu pridružila. Kongres je sprejel tudi nekaj strateških točk, med njimi tudi točki, da stranka ne bo sklenila predvolilne koalicije z nobeno sedanjo parlamentarno stranko oziroma ne bo sodelovala v nobeni vladi, v kateri bo kateri od prejšnjih predsednikov vlad R Madžarske. Tudi glasovanje je pokazalo, da je stranka pri teh vprašanjih precej razdvojena. Po sprejetju omenjenih sklepov se je odpovedal funkciji vodja poslanskega kluba stranke Benedek Jávor, sledila sta mu tudi dva njegova namestnika.

Če maš en filer, te še ednoga vcuj dej

Ilonka Ropoš, po dekliškom Sukič, je sedemdesetdrugoga leta prišla z Gorejnjoga Senika v Slovensko ves. Dojšlo ji je tisto mantranje, ka je tam na Janezovom brgej preživela skrak pri meji. Gda je mala bila, te je samo nemški znala, sledkar, za volo Rusov, so že slovenski gučali z njauv, vogrski so go pa vogrski sodaki začnili včiti. Nej mejla lekoga žitka, dapa zato vse prživela, zdaj je že v penziji, pa najbolje jo vnuki veselijo.

- Tetica Ilonka, kak se spomnite na tista lejta, gda ste doma na Janezovom brejgi živeli?

»Meni je tam nikanej dobro bilau. Dja sem se štiridesetoga leta naraudila, gda je bojna vövdarila, pa te je mati šest mejsecov betežna bila, gda je namé rodila. Namé je dočas moja sestra opravljala, štera je trinajset lejt stara bila.«

- Kelko bratov pa sestre ste meli?

»Dva brata sem mejla pa dve sestre. Eden brat je v bojni spadno, zato, ka je on nemški sodak biu. On je sam od sebe üšo, zato ka je oča podpis. Štirdesetštrtoga leta je domau prišo, zato ka so ga strlili, dapa gda je ozdravo, je znauva nazaj odišo, pa več je nej nazaj prišo. Gnauk je edno pismo prišo, ka nin na Finskom je spadno. Za par mejsecov je tak konec bojne bilau, ne vejm, zaka se je nej doma skriu, kak ji je tau tistoga reda dosta delalo. Oča je tó taši biu, ka je vsepovedik paulak biu. On je tolmač biu za Nemce gda so tam na Nemškom (v Avstriji) bunke-re delali, ka so se bojali, ka pridejo Rusi. Za volo tauga je štirdesetdevetoga leta v vauzo prišo, ka so ga Vaugri za folksbundera (Volksbund) držali.«

- Zaka so oča tak dobro znali nemški?

»Zato, ka stari stariške so vsi znali nemški, materna baba je Nemica (Nemka) bila. Zato sem ge tó čemerna, ka z menov so sprvoga samo nemški gučali, ovak sem ranč nej znala. Slovenski sem se te navčila, gda so Rusi prišli. Mi smo tam pri meji slejdnja iža bili, pa vsikši sodak je nütpr-

šo, šteri je tadoj ali tagor üšo, zato ka je tam edna paut bila. Rusi so nej znali, ka smo mi, Vaugri ali Nemci, gnauk je eden nutprišo pa nas je pito, što si, German ali Vogrin. Naša mati so se nauri naprajli, pa so ma prajli ka Polak. Če bi Nemci bili, te bi nas vse dolazostrejli, tau gvüšno, tak nagnauk. Zato smo mi potistim že samo slovenski gučali doma, tak sem se te ge tó navčila. Nemški sem pa pozabila, dapa ranč sem nej stejla več gučati, zato, ka brat je zavolo njé mogo mrejt.«

- Rusi so rejsan taši divgi bili, kak starci pripovejda-jo?

»Rusi so taši bili, ka so vidli, tisto so nesli, nika so nej pitali. Po cejlom rami so kaulak šli, cejlo klejt so gorzobrnavli, ka se njim je povidlo, tisto so nesli. Cejle šunke, ka smo meli, so nam pogeli. Bilau tak, ka krüj, ka so ga mati spekli, vö s peči so ga vzeli, pa so ga vse posünili, mi smo pa samo gledali navelke.«

- Ženske so se nej bojale, gda so Rusi prišli?

»Kak bi se pa nej bojale, tašoga reda, da so znale, ka pridejo, te so se dekile vse skrile. Moja sestra je te že starejša bila, njau so tetica tašoga reda v gauštjo skrili. Tam je bila edna oslica z nastale napravljana, pa oča so v tisto edno lükno napravili, moja sestra se je vsigdar ta skrila, nej ka bi go Rusi dobili. Z Avstrije so s kaulami vozili ženske tadoj v seniško krčmau, dostakrat smo čüli, kak so kričale, ka mati pomagaj. Taša mala sem te eške ge bila, dapa tau ne morem pozabiti.«

- Gda ste v šaulo prišli, te ste

že znali vogrski?

»Te sem pa vogrski nikanej znala, gda sem štirdesetšestoga v šaulo prišla, tak sem bila kak eden bonifac. Ge sem se največ od vogrski sodakov navčila, zato ka so se tam pri nas segrejavali pa karte špilali, gda so na staržo šli. Tašoga reda so tam pripovejali pa z menov so se tó kaj pogučavali, tau je mena dosta pomagalo pri tejm, ka sem se tak brž navčila vogrski.«

- Ka ste delali po šauli?

»Vejš, ka sem se nej mogla tada-le včiti, doma sem delala pa pomagala starišem. Oča je dosta nej lado, zato ka taši nedočni biu. Dosta krav smo nej meli, samo dve, pa svinje dve, telko ka za svoj tau. Ovak bi nej mogli živeti, zato ka je niške nej odo delat, nej je biu slüž. Ka smo pripauvali, s tistoga smo živeli. Te smo malo do pejnez prišli, gda vsikšo drugo leto smo malo djabok leko odali. Zato samo po dve lejtaj, ka vsikšo leto so djaboke nej rodile. S tej penez so te mati malo nutpkipüvali gvantanje pa tašo ka si doma nej mogo pripauvati. Gda sem se oženila, potistim sem eške osem lejt doma bila pa mantrala. Ge sem sprvoga nej stejla k njemi titi, zato ka je on sé na Senik sto pridti, ge sem pa odtec kraj stejla titi.«

- Kak ste se z možaun spoznali, da je on z Ritkarovec biu?

»Spodkar v vesi, zato ka so Ritkarovčani na Senik odli k meši pa v krčmau. Gda sva se oženila, potistim so prišli mlajši, pa te sem se eške več mantrala, zato ka sem je v rokaj dola v ves mogla nositi,

če so betežni bili ali ovak je k barbejri trbelo nesti. Nejssem ladala titi, pa roke so mi vse drvene gratale. Sama sem nej mogla tau dugo paut zopojdti, sestra je vsigdar z me-

Ilonka Ropoš, po dekliško Šukič

nov üšla pa pomagala.«

- Kelko mlajšov mate?

»Tri pojbe, šteri so se eške na Seniki naraudili, pa edno hčer, stera že tū v Slovenskoj vesi.«

- Kak ste v Slovensko ves prišli?

»Tak, ka sem pravla moji padaškinji, če tū v vesi baude kakšna kuča na odajo, te aj mi povej. Gda sem zvedla, ka tū je edna na odajo, te smo go tak nagnauk küpli, ka mena je tam doma že spoj više bilau.«

- Kelko so prosili za kučo?

»Šesttresti gezero forintov, ka je tistoga reda nej malo penez bilau. Sedemdesetštrtoga smo ram küpli pa sedemdesetštrtoga, gda se je mala naraudila, te smo vse porüšili pa smo nauvi ram začnili zidati.«

- Gda ste bili dočas?

»Ge sem z mlajši pri sausedici, mauž pa v klejti spau na ednom šezloni. Samo par mejsecov je tau tak bilau, zato ka brž se je gorzozido ram, augustuša smo začnili pa novembra smo že tū spali.«

- Gda je mauž delo?

Mauž je najprvin v Ajki biu, pa te, gda smo sem dojprišli, te je üšo na Vasép delat. Tau cejlo zidanje sem ge pelala, zato ka on tau nej sto, nej je emo volau za tau. On je samo edno ižo sto k staromi rami vcujzozidati, nika več nej, dapa ka bi tam delali, da so štirge mlajši bili. Eške sreča, ka v tistom časi sem doma bila, zato ka samo po tistim sem začnila delat odti.«

- Gda ste delali?

»Najprvin sem na Dombóvár ojdla, potistim na gozdno gospodarstvo, na konci pa pri zadruzi sem delala.«

- Kak ste meli telko penez, ka ste najprvin ram küpli, potistim ste pa zidali?

»Ge sem tam doma na Seniki sedemdeset gezero forintov vküpsklala, tak ka sem ranč delat nej ojdla. Ka je on slüž, tisto sem ge taklala, moji mlajši so čokolado rejdko dobili. Samo tašo smo geli, ka je doma bilau, pa itak vsi so gorzrasli. Gda smo zidali, te smo tū nika penez nej gorzeli v banki, zato ka tresti gezero forintov bi dobili za štiri mlajše, pa žau bi mogli plačati šest procentov. Te sem si ge mislila, aj name bola v rit pišejo, kak bi ge njim telko penez nazaj plačüvala. Telko, ka edno sobo smo nej mogli do konca naprajti, samo več lejt kasneje. Müva sva cejli ram cejlak sama zidala, zato ka z daumi nej ge pa nej on eden filer nej daubo.«

- Tau mena povejte, gde leko najbola špara, gde ste vi leko nabola šparali?

»Najbola pri gesti pa pri gvanti. Naši mlajši so eden drugoga gvant tanosli, ka sem ednoma küpla, tisto je tretji tū noso. Ge sem fejt znala šparati pa naši mlajši tó. Naša mati so večkrat tak prajli, ka nikdar ne pozabim: Če maš en filer, te eške ednoga vcuj dej, pa te ža maš dva.

Karči Holec

PRIPOVEJSTI VESELOGA FUDAŠA

Skur niške je nej vedo, kak se zové. Vsikši pa ga je pozno. Skur niške je nej vedo, kelko je star. Vsikši je samo vedo, ka je na toum svejti. Skur niške je nej sejdo, gda je svoje fude raznok potegno. Skur niške je nej vedo, kak dugo že igra. Niške pa je nej sneni grato, gda je začno pripovejdati svoje prpovejsti. Leko, ka so se za istino zgodile, leko pa, ka nej. Depa, vsigdar ostanejo prpovejsti veseloga fudaša.

Mali fudaš

Veseli fudaš si je gor na rame djau fude. Vsi kouli njega so brodili, ka do kakšno nouvo nouto čüli. Depa, nej. Najprva so čüli njegvo vcejlak nouvo prpovejst. Na, za nji je nouva bila, veseli fudaš jo je že trno dugo pozno.

»Na njem so fude vövidle kak kakša mala špila. Velke so bile kak moje, depa, kak povejdano, na njem so trno male vövidle.«

»Vej pa, če so fude velke, so velke. Če pa so fude male, so leko samo male, ka nej?« so ga gledali pa so ga nej razmeli.

»Jaj, jaj, jaj, vi nika ne razm-jete. Poglednite me!« so ga gledali. »Ge sam normalno vözraščeni moški. Če bi biu

mali kak kakši pojbič, bi fude vekše vövidle, kak pa so za istino. Na, škem prajti, za mene bi bile prevelke. On, od koga vam gučim pa je biu velki, dosta vekši od mene. Pa prej k pleč je biu gnouk bole šörki, kak pa sam ge. Zatoga volo so fude na njem vövidle takšne male. Mogo bi meti skur gnouk vekše fude, ka bi na njem nej male bile. Depa, v tisti časaj so eške takšne nej delali. Škem prajti, neje bilou tak, kak je gnes gé,« je zdigno oči pa gleda nikan daleč, kak bi vido v tiste indašnje čase.

»Tou je vse, ka nam škeš prajti,« so ga spitali tadale.

»Nej, spoj nej! Škem vam prajti, ka je skur tak dober fu-

daš biu, kak sam ge. Ja, trno dobro je vedo vlejčti fude. Tak so me gnouk zvali na eno muziko. Na, so me zvali, aj pridem igrat. Pito sam, če z bando ali pa sam. Pa so mi prajli, ka aj sam pridem, ka tam bou eške eden fudaš. Pa sam pito, če ga poznam. So prajli, ka uni tö oprvin čüjejo za njega. Kak se zové, sam pito. Pa so samo prajli, ka mali fudaš. Dobro, san pravo, te pa mo vidli, kak bou. Pridem ge v tisto mesto. Lidge so že vküper ojdli. Gledam, gledam, če med njimi se mota kakši mali človek. Gledam, depa, nin enoga takšoga nega. Dobro, si pravim, vej mi ga že nut pokažejo. Vöra je že skur bila, ka začneva, ge eške itak ne vidim nikšnega malo-

ga. Na pa pride možakar, ka je vse vküper organizejro. Za njim pa dé drugi možakar za dvej glavej višeši. Na, pa plečati, kak sam vam že točkar povedo. Tak sam te zvedo, ka je tou mali fudaš. Boug moj, če je un mali, kakši je po tejm eške njegvi ata, sam si brodo.

Začneva vlejčti fude, ja, trno lepou se je čülo. Igrala sva, kak namazaniva. Nin za pou vöre si malo pouze vze-meva. Dola si sedeva, ge pa sam ga dun pito, ka me je že cejli čas mantralo. Samo se je smedjati začno. Pravo je, ka ga tou vsi spitalavo, tou od maloga fudaša. Tak eške cejli nasmejani mi je vö-vado, kak je tou. Prve fude

njemi je stric küpo. Že te so njemi male bile. Pa so ga že v mladi lejtaj zvali mali fudaš. Zdaj gda je nejvekši od najvekši lidi pa je tak ostano-lo, ka so fude na njem male. Tadale se je smedjau pa gučo od ednoga goslara, ka je trno mali pa gosli velke vövidijo. Pa me je pito, če vej m, kak tistoga zovéjo. Gvüšno vi že tö vejte, ka velki goslar. Tak sva se tadale smedjala, dokejč sva nej šla nazaj špilat. Ranč tou nouto sva vdarila. Trbej pa prajti, ka se z dvejma fudama eške boukše čüje.«

Tak je povedo veseli fudaš pa že potegno mej, ka se je vse oblisnolo.

Miki Roš

Skupna mladinska priloga

Prejšnji teden je izšla prva skupna mladinska priloga lendavskega Népüjsága in našega Porabja, do katere je prišlo na pobudo uredništva Népüjsága. V začetku jeseni nas je obiskala urednica Jutka M. Király, da bi novembrsko številko njihove mladinske priloge pripravili skupaj in da bi se v njej objavile tudi vsebine iz Porabja. Pobudo smo z veseljem sprejeli, kajti za podobno, sicer tedensko prilogo se je lani že pripravil projekt v okviru čezmejnega sodelovanja Madžarska-Slovenija 2007-2013, le da pri pridobivanju evropskih sredstev nismo bili uspešni oz. kot je rekel na predstavitvi priloge predsednik pomurske madžarske krovne organizacije, Ferenc Horváth, drugi so verjetno bolje lobirali.

Po pogovorih z urednico Jutko M. Király, da bi se v tej številki predstavile tudi zunajšolske dejavnosti, smo se odločili, da bomo na obeh

dvojezičnih šolah izbrali tisto dejavnost oziroma krožek, ki je najbolj značilen zanjo. Tako je avtorica Nikoleta Vajda Nagy predstavila gledališko dejavnost gornjeseniške

Odlomke so prebirali učenci iz Lendave in Monoštra. Prva z desne Martina Zakoč

šole, ki ima tu dolgoletno tradicijo. Pogovarjala se je z vodjo skupine Ildikó Dončec Treiber in z dvema učencema igralcema.

Učiteljica-asistentka Metka Perger piše o lončarskem krožku na števanovski šoli,

ki že nekaj let vabi učence k ustvarjanju. Njen članek je zelo zanimiv, kajti v njem ne manjka niti »osebnih odtentkov« in pozitivne naravnosti do šole in te dejavnosti,

njen stil pisanja pa je privlačen in izžareva posebno toplino.

Ker pa gre za mladinsko revijo, se mi je zdelo prav, da se predstavi tudi dejavnost mladih, najstnikov in malo starejših. Najbolj aktivna je Sekcija

porabske mladine pri Klubu prekmurskih študentov. V članku Martine Zakoč lahko preberemo o njihovi letni dejavnosti. V tokratni številki je še kratek spis (zgodbica) Samuela Bekőja, ki je sicer Lendavčan, obiskuje pa monoštrsko osnovno šolo. Napisal je zgodbico o svoji priljubljeni plišasti živalci, ki jo imenuje Bumi. Samuel je pripravil tudi plakat, ki je za ilustracijo ob njegovem prispevku.

Vse to sem povedala avtorica članka tudi v Lendavi na dvojezični osnovni šoli, kjer se je 23. novembra predstavila prva skupna številka. Navzoče učence, učitelje in novinarje je pozdravil pooblaščen direktor Népüjsága Tibor Tomka, ki je poudaril, da je skupna številka izšla prav ob 15. obletnici izhajanja mladinske priloge Ifi. Potem so učenci prebrali nekatere odlomke iz sveže številke, iz porabskih prispevkov je pre-

birala gimnazijka Martina Zakoč. Odgovorna urednica mladinske priloge Jutka M. Király je na kratko predstavila vsebino prispevkov v madžarskem jeziku (pevski zbor genterovske šole, ribiča Leon in Maja, kakšen je jezik sms-ov v Prekmurju, kako se lahko iz žarnice naredita Miklavž in snežak itd.) in pozvala otroke, naj berejo prilogo in naj pošiljajo tudi svoje prispevke uredništvu.

Ob koncu predstavitve je Ferenc Horváth poudaril, da si bo še naprej prizadeval za skupno mladinsko prilogo, kajti za take pobude se mora najti finančno pokritje. Predstavitve je zaključil na novo ustanovljen band lendavske šole, učenke so ob spremljavi kitare lepo zapele angleško uspešnico.

Prilogo Ifi-ja so dobili tudi učenci porabskih šol, in le upamo lahko, da jih bo vzorno urejena skupna številka spodbudila k sodelovanju.

Marijana Sukič

